

Verhaal Anita van Kreij over Leo Kuijpers

'Waar het heden het verleden treft...'

Mijn verhaal gaat over Leo Kuijpers. Het is een rode draad in mijn leven geworden. Leo heb ik echter nooit ontmoet.

- Leo Kuijpers was de verloofde van mijn moeder Lien van der Loo.
- Harry van der Loo was de broer van mijn moeder Lien.
- Riek Kuijpers was de zus van Leo.
- Riek Kuijpers is uiteindelijk getrouwd met Harry van der Loo (de broer van mijn moeder), en werd zo mijn peetoom.

Met tante Riek heb ik vaak gesproken over haar broer Leo. Ze noemde hem altijd "onze Leo". Tante Riek vertelde mij ondermeer: *"Leo was een grote knappe blonde jongeman. Zachtaardig, vriendelijk en behulpzaam. Als je moeder en mijn broer binnenkwamen dan was het net of ze straalden en de kamer verlichtte. Ze waren intens gelukkig met elkaar. Verliefd en verloofd!"*.

Naar Indië

Dan vertrekt Leo op 15 februari 1947 als dienstplichtig militair naar Nederlands-Indië en moet afscheid nemen van zijn familie en van zijn verloofde Lien. In Indië wordt hij ingezet op Sumatra om het te zuiveren van terroristische bendes en TNI-soldaten.

Op 15 december 1947 wordt er een patrouille uitgezonden van 7 Nederlandse militairen. Leo was aanvankelijk niet geselecteerd voor de patrouille. Maar omdat een kameraad het op het laatste moment liet afweten, meldde Leo zich in zijn plaats aan en ging alsnog mee (als hospik) met de patrouille. Ik hoor het mijn moeder later nog zeggen: *"Hij had eigenlijk niet mee gehoeven..."*. Leo ging dus vrijwillig mee maar kwam niet meer terug van de tweedaagse patrouille.

Op 21 december wordt duidelijk dat de 7 mannen niet meer terug zouden keren. Er is nog geprobeerd door andere militairen om de patrouille terug te vinden, maar dat is helaas niet gelukt. Ze worden als vermist aangemerkt. De families in Nederland worden ingelicht.

Het was voor hen een vreselijk bericht, vlak voor de kerstdagen: onzekerheid, spanning en verdriet, heel veel verdriet..

Teruggevonden

Later heb ik van mijn moeder en mijn peettante Riek begrepen, dat Leo uiteindelijk wel teruggevonden is door medesoldaten van bataljon 4.7. R.I onder leiding van Sergeant-majoor Johan van der Zande. Samen met twee andere soldaten is Leo uit de rivier de Kommering gehaald. Ze waren ernstig verminkt. Hun naamplaatjes waren verdwenen. Leo werd herkend aan zijn grote postuur. Ze worden aanvankelijk in het moerassige gebied bij de rivier begraven. Later als 'Onbekend Soldaat' worden ze herbegraven op het Nederlands Ereveld Pandu bij Bandung.

Documentaire

60 jaar later, ontmoet mijn peettante Riek (zuster van Leo Kuijpers) Pia van der Molen. Pia is bezig met een documentaire voor de Oorlogsgravenstichting. De titel is: 'Want elk oorlogsgraf heeft een verhaal'. Ze wil in de documentaire ook aandacht besteden aan het verhaal over Leo Kuijpers en zijn kameraden. Ze nodigt Riek en haar zus Dien namens de Oorlogsgravenstichting uit om naar Indonesië te gaan om daar op Ereveld Pandu een plechtigheid bij te wonen, die ook voor de documentaire gefilmd wordt, waarbij op de grafsteen van de drie 'onbekende' soldaten hun namen, waaronder die van Leo Kuijpers, worden onthuld.

Zo hebben in 2006 mijn peettante Riek en haar zus Dien deze bijzondere plechtigheid in Indonesië kunnen bijwonen. Het was voor hen een emotioneel moment toen de namen van de drie, die bij elkaar begraven liggen, tevoorschijn kwamen toen de Nederlandse vlag, die over de grafsteen was gedrapeerd, werd weggetrokken en de namen van de drie vermisten tevoorschijn kwamen. Hun broer Leo, en de twee andere kameraden, waren niet langer meer onbekend.

Tante Riek, die niet meer leeft, heeft mij destijds verteld, dat zij mijn moeder heeft gevraagd mee te gaan naar Indonesië om afscheid te nemen van haar geliefde Leo. Dat had ik mijn moeder ook al eerder aangeboden. Maar daar is het helaas nooit van gekomen. Ze wilde en durfde het niet. Ze durfde niet te vliegen, durfde niet op een boot. Voor mijn gevoel was het voor haar vooral heel moeilijk om echt definitief afscheid te nemen van Leo, de man waar ze zoveel van hield. Tot in haar ziel. En dat koesterde ze. Tot aan haar dood.

Gevoelig en intuïtief als ik ben, heb ik altijd een speciale emotie bij mijn moeder gevoeld en daarom hadden we ook vaak gesprekken gehad over Leo. Maar ook op het voorstel van mijn peettante en van Pia kon mijn moeder niet ingaan. Ze kon de onverwerkte emotie niet uiten.

Dankzij de documentaire van Pia van der Molen voor de Oorlogsgravenstichting, die op televisie is uitgezonden, zag ik de emoties en het verdriet van beide zusters van Leo. Dat raakte mij als een weerlicht. Ik heb de dag na de uitzending mijn peettante Riek gebeld en ben naar haar toegegaan en heb meer dan 2,5 uur met haar zitten praten over Leo, mijn moeder, familie, verdriet en onverwerkte rouw.

2024

Het is 2024. En nog steeds denk ik aan mijn moeder, aan haar geliefde Leo Kuijper en aan de documentaire van Pia van der Molen, die zoveel voor mij betekent.

Ik besluit contact te zoeken met Pia. Mijn moeder en mijn tantes leven niet meer. Maar Leo zit wel in mijn ziel. En dat wilde ik graag met Pia delen.

We hebben elkaar ontmoet in Sint-Michiëlsgestel, waar ik woon met mijn man Jan, en waar mijn tantes Riek en Dien ook woonden. Het was een geweldig gesprek en ik ben nog meer te weten gekomen over Leo en mijn tantes.

Krans gelegd

Op 2 oktober 2024 is er een krans gelegd op het graf van Leo in Indonesië (zie foto onder). Het is dan zijn geboortedag en die wil ik ieder jaar blijven herinneren, zolang ik leef. Maar de krans, die in liefdevolle herinnering wordt gelegd, is vooral een teken van de liefde tussen mijn moeder en haar geliefde Leo.

Leo, de man die ik nooit heb ontmoet, maar die volgens mijn tante wel erg op mijn broer leek. Hoe bizar kan het leven zijn...

Leo heeft een plaats in mijn leven, een plaats in mijn hart en in mijn ziel. Het is aan mij om de verbinding te onderhouden, die mijn moeder eigenlijk zo nodig had. Ik wil die liefde in stand houden en Leo eren en respecteren. En daarmee alle kameraden die uitgezonden werden naar Indonesië, verplicht of vrijwillig.

